

4. august 2022

Dette notat indeholder begrundelse fra Chefen for Sundhed og Ældre i forhold til udvælgelsesprocessen af områder for velfærdsaftaler.

Notatet tager udgangspunkt i beskrivelsen fra Social- og Ældreministeriet af 21. juni 2022 om "Aftale om udbredelse af velfærdsaftaler på ældreområder".

Begrundelse:

Slagelse Kommune befinder sig i en situation på velfærdsområderne der gør, at der er akut behov for at tænke og handle anderledes nu og i fremtiden.

Facts om Ældreområder i Slagelse:

- Den demografiske udvikling; Seneste befolkningsprognose viser en markant stigning i antal ældre frem mod 2034 og dermed væsentlig stigning i behov for pleje og omsorg.
- Den økonomiske situation i Slagelse Kommune.
- Udviklingen peger i retning af, at den pleje og omsorg, som kommunen kan tilbyde, primært er egentlig behandling. Flere ældre og dermed øget behov for pleje og omsorg, herunder stigende grad af ensomhed i befolkningen.
- Sundhedsprofilen, som viser flere kronisk syge og flere borgere med flere samtidige sygdomme. Samtidig ligger Slagelse Kommuner højere end Region Sjælland på andel at overvægt, den mentale helbredsskala og scoren på stress-skalaen.
- En fortsat opgavegildning fra region/sygehus til kommunal udførsel. Dette betyder øget behandling af ældre borgere hjemme, da de udskrives som patienter fra sygehus til videre behandling i egen bolig hjemme. Behovet for midlertidige ophold på egentlige behandlingspladser, herunder E-hospitalspladser, rehabiliteringspladser samt aflastning mm. er stigende.
- Øget behov for sygepleje og specialiserede sygeplejefaglige kompetencer, hjælpemidler/velfærdsteknologi, genoptræning og vedligeholdelsestræning samt rehabilitering.
- Stigende rekrutteringsudfordringer samtidig med at der er og bliver behov for flere medarbejder og medarbejdere med nye kompetencer. Der er stigende konkurrence om arbejdskraft og dermed er fastholdelse af medarbejdere – såvel ældre som yngre - under stærkt pres og dermed stigende gennemstrømning af medarbejdere til ugunst for borgerne samt kollegaer. Seneste optag viser på landsplan faldende antal ansøgere til sundhedsfaglige uddannelser og dermed en stigende udfordring i sundhedsvæsenet.

Hvad vil det betyde at indgå en Velfærdsaftale på ældreområdet?

Kommunen vil blive sat fri af alle statslige regler på ældreområdet med undtagelse af få udvalgte "hegnspæle" OG forpligtiger sig samtidig til, at afskaffe alle unødige lokale regler og krav de kommende 3 år.

Kommunen får frihed til at tilrettelægge indsatserne efter Serviceloven, primært omfattende; Hjemmepleje og plejecentre samt madservice, forebyggende hjemmebesøg, genoptræning, rehabiliteringsforløb samt afløsning og aflastning. Det betyder at kommunen fortsat skal sikre borgerne den hjælp og støtte, som den enkelte borger har behov for på baggrund af en konkret og individuel vurdering.

Borgeren vil ikke have et retskrav på lige præcis den ydelse som det er formuleret i dag, fordi ydelsen ikke vil være reguleret i lovgivningen, men borgeren skal stadig tilbydes den hjælp, som borgeren har behov for, dog uden skelen til konkrete paragraffer. Kommunen kan således ikke undlade at give borgerne hjælp, der modsvarer det behov, men kommunerne kan tænke nye måder at sammensætte hjælpen på, tænke helhedsorienteret og være innovative med det klare formål, at der bliver mere plads til at imødekomme den enkelte ældres individuelle behov for hjælp.

Sygeplejen vi ikke være omfattet, da disse ydelser er i henhold til Sundhedsloven. Derudover skal bemærkes, Det er alene ældreområdet, som indgår i velfærdsaftalerne, da der er en afgrænsning, således at en borger ikke er omfattet af velfærdsaftalerne på ældreområdet, hvis den pågældende ud over den hjælp, som er omfattet af velfærdsaftalerne, tillige modtager hjælp, der primært gives til mennesker med handicap og psykiske lidelser.

Formålet med en Velfærdsaftale på ældreområdet er at skabe et større lokalt handlerum og udvikle velfærden for den enkelte borger. Velfærdsaftaler bygger på en tro på, at lokale løsninger tæt på borgerne giver velfærd af højere kvalitet. Politikerne sætter retningen for velfærden – ud fra hvilken medarbejdere og ledere skaber bedre kvalitet i den velfærd, borgerne modtager.

Den frihed en Velfærdsaftale giver, skal bruges til at øge borgernes selvbestemmelse og styrke kvaliteten samt fleksibiliteten i velfærden til gavn for kommunernes ældre og deres pårørende. Borgerne skal i centrum for plejen, og der skal skabes helt nye løsninger i ældreplejen med plads til medarbejdernes faglighed, med så få regler og dokumentationskrav som muligt.

Det vil være afgørende, at de fravegne statslige og kommunale regler ikke blot erstattes af nye lokale regler, det skal med andre ord sikres, at der skabes den ønskede frihed i ældreplejen til direkte gavn for borgerne.

Udgangspunktet for en Velfærdsaftale er mest mulig frihed til det enkelte plejehjem og hjemmeplejegruppe mv., men at det er kommunen, der beslutter, hvilke konkrete forandringer friheden skal anvendes til at skabe ude blandt medarbejderne i ældreplejen og sammen med de ældre. Det betyder, at der forudsættes inddragelse lokalt af de ældre, deres pårørende, medarbejderne og Ældrerådet.

I materialet fra Social- og Ældreministeriet beskrives nedenstående Hegnspæle", som er de eneste lovreguleringer der i en Velfærdsaftale fortsat skal efterleves:

Hegnspæle

Kommunalbestyrelsens ansvar jf. servicelovens §§ 3 og 4. (Bestemmelserne er en del af de generelle regler i serviceloven, der også gælder for ældreområdet).

Beskrivelse af hegnspæl

Den nuværende ansvarsfordeling fastholdes som led i udbredelsen, således kommunalbestyrelsen fortsat har det overordnede ansvar for at sikre, at der er de nødvendige tilbud på ældreområdet. Det betyder bl.a., at kommunerne fortsat vil have ansvaret for at føre tilsyn med ældreområdet mv. i kommunen.

Borgerne skal have den hjælp og pleje, som de har behov for jf. servicelovens §§ 1 og 88.

(§ 1 er en del af de generelle regler i serviceloven, der også gælder for ældreområdet).

Skriftlig oplysning om, hvilken hjælp, der er bevilget (i dag servicelovens § 89).

(Bestemmelsen er en del af de generelle regler i serviceloven, der hører under Social- og Ældreministeriets ressort, der også gælder for ældreområdet).

Servicelovens formålsparagraf fastholdes som led i udbredelsen, så det sikres, at borgerne får den hjælp, de har behov for i forhold til nedsat fysisk og psykisk funktionsevne og særligt sociale problemer. Hjælpen skal ydes på baggrund af en konkret og individuel vurdering i forhold til den enkelte persons behov og forudsætninger og i samarbejde med den enkelte.

Af hensyn til at sikre borgernes retssikkerhed i forbindelse med udbredelsen fastholdes, at borgerne skal have en skriftlig afgørelse om, hvilken hjælp der er bevilget. Ved mindre, begunstige justeringer i hjælpen, hvor der ikke er tvivl om, at justeringen er begunstigende,

Konklusion:

Det er Chefen for Sundhed og Ældres opfattelse, at indgåelse af en Velfærdsaftale på Ældreområder for de kommende 3 år, vil betyde øgede muligheder for at skabe bedre velfærd for de ældre i Slagelse Kommune.

De frie rammer som en Velfærdsaftale betyder vil give et relevant udgangspunkt for at gentænke Ældreplejen helt fundamentalt. Der vil kunne skabes løsninger sammen med den enkelte borger, som giver bedst mening og hjælpen vil kunne justeres løbende efter behov. Der vil kunne frigøres mere tid til direkte pleje og behandling, da en Velfærdsaftale forudsætter afskaffelse af alt dokumentation og bureaukrati som ikke har et formål i den nye kontekst.

En Velfærdsaftale vil i nogen udstrækning også kunne bidrage til at imødegå de stigende rekrutteringsudfordringer, da en gentænkning af Ældreområdet vil forudsætte dels en kulturudvikling – dels nye kompetencer hos plejepersonalet og mere faglig handlefrihed for medarbejderne i samarbejde med borgerne.